

## Szovjet vendégek

A Vöröskereszt megyei vezetősége szovjet vendégeket fogadott tegnap Szegeden. Tamara Nyikolajevna Ozer Janszkaja, a Vöröskereszt leningrádi bizottságának elnöke és Praszkojva Alekszejevna Voronyina, a Vöröskereszt moszkvai városi bizottságának elnöke meghallgatta Bagdi Sándor megyei alelnök és Pádár Lászlóné megyei titkár tájé-

koztatóját a megyénkben folyó vöröskeresztes munkáról, majd Ásotthalomra, az erdőgazdasági szakmunkásképző intézetbe és a Defág Ásotthalmi kerületbe látogattak.

Ma előbb a Vöröskereszt makói városi vezetőségének munkájával, majd az Apátfalvi Aranykalász Tsz alapszervezetével ismerkednek a szovjet vendégek.

## Együttműködési megállapodás

Az Akadémia és a KISZ a tehetséges fiatalokért

A KISZ Központi Bizottsága határozatban állapította meg, hogy a középfokú tanintézetekben a tanulást segítő konkrét mozgalmi munkafarmák megújítására, gazdagítására van szükség, ezen belül különösen fontos a tehetségek kibontakoztatásának támogatása. A Magyar Tudományos Akadémia sajátos eszközeivel ugyan csak hozzá kíván járulni az egyes tudományterületeken a legkiválóbb diákok felkutatásához, képességeik fejlesztéséhez. A közös szándék együttműködési megállapodásban öltött formát, amelyet az idén nyáron kötöttek meg. Célként azt jelölték, hogy a különböző tudományterületeken a diákok érdeklődését felkeltse a mélyebb ismeretszerzésre, a kutatásra, annak módszertanával való ismerkedésre, valamint a kiemelkedően tehetséges tanulók szervezett keretek között történő kiválasztására, foglalkoztatására. Ennek érdekében az MTA és a KISZ KB az 1985/86-os tanévtől

megalapította a kutató diákok körét

Tegnap, kedden délután Szegeden, a Szegedi Akadémiai Bizottság elnöke, Grasselly Gyula tanszékvezető egyetemi tanár és a KISZ Csongrád Megyei Bizottságának első titkára, Germáné Vastag Györgyi együttműködési megállapodást írt alá, amelyben megjelölték a konkrét feladatokat, és azt, hogy a megállapodást aláíró bizottságok a munkában milyen részt vállalnak.

A kutató diákok körében jelentkező tanulók, csoportok 168 — az Akadémiai Bizottság által megjelölt — téma közül választhatnak. A foglalkozásokat, amelyeket Szegeden, Hódmezővásárhelyen, Kecskeméten és Baján tartanak, neves egyetemi és főiskolai tanárok, tudományos kutatók vezetik, akik igyekeznek majd saját témakörükben minél több ismeretet nyújtani az érdeklődő középiskolások számára.

## Formatervezési triennálé

Formatervezési triennálé otthona lesz 1987-től Székesfehérvár: a Fejér Megyei Tanács, az Ipari Minisztérium, a Magyar Kereskedelmi Kamara, az MTESZ, a Művelődési Minisztérium, az OMF és a Székesfehérvári Városi Tanács ezzel kapcsolatos megállapodása szerint a Csók István Képtárban három évenként megrendezendő, nagyszabású kiállítás a formatervezés legújabb vállalati eredményeit, legszebb, legpraktikusabb gépipari termékeit mutatják be azzal a céllal, hogy a formatervezésben rejlő lehetőségek fokozottabb kihasználására ösztönözzék a vállalatokat. A kiállítás pályázat és meghívás útján lehet részt venni, a legjobban sikerült munkák alkotóit díjazza. A bemutatott szakmai napokat is tartanak, s ezen a formatervezés vállalati alkalmazásának problémáit és módszereit vitatják meg.

Székesfehérvárról már rendeztek formatervezési bemutatót a tavalyi Alba Regia-napok idején, most ezt rendszeressé teszik.

## „Mezős-napok”

Mező Imre, a magyar és a nemzetközi munkásmozgalmal harcosa — ha 51 éves korában egy gyilkos golyó ki nem oltotta volna életét — most lenne 80 éves.

Újszegeden van az az általános iskola, amely az ő nevét viseli, s amelynek tanár- és diákkollektívája évről évre megrendezi a „Mezős-napokat”. Az idén a december 6-án kezdődött rendezvénysorozat keretében diákigazgatót választottak, s maguk a diákok tartották meg az órákat is, komoly felkészültségről téve tanúbizonyságot.

Sor került atlétikai bajnokságra, természettudományi vetélkedőre, számítógépes foglalkozásra, rajzversenyre, kis és nagy matematikus versenyre. A „Mezős-napok” programjában szerepel még kisdobos-teremfoci, sakktojó, helyesírási verseny is persze Leg... leg... leg... diszko is, de kár lenne a felsorolásból kihagyni a minden évben emlékeztető tanár-diák foci-mérkőzést.

December 9-én, hétfőn, Mező Imre születésének 80. évfordulójára emlékeztek, s 12-én indul az az autóbussz Budapestre, amely az általános iskola tanárait és diákjait viszi, akik koszorút helyeznek el Mező Imre sírján.

## Kiállítás Victor Hugóról

Victor Hugo az irás minden formáját — színház, regény, pamflet, eposz, költszet — művelte, költészete pedig az élet minden területét átfogta: a politikát, az egyetemes történelmet, az érzelmek világát, egészen az egzotizmusig és a poétikáig. Ha az életmű egészét vesszük szemügyre, elkápráztat minket elvességre, lendülete csodálatos teremtő géniusza, amelynek korábban inkább a fonákait hangszúlyozták, vagyis a sommás filozófiát, a szertelenséget, és a mérhetetlen büszkeséget. Ebben bizonyára van némi igazság, de ez látszat csupán, hiszen e mindenbe belekötnyeleskedő zseni egyik sajátos vonása volt az, hogy a legléghőbb, legfelsőbb csapongástól eljutott a legkomorabb látomásokig.

Igy jobban megérthetjük, hogyan lehetett Hugo egyike azon franciáknak, akik jobbról balra tartva fejlődtek: ez a fejlődés azonban nem előre megfontolt választás eredménye, hanem abban a helyzetben következett be, amikor Hugo szembekerült a túrheterellen. Ennek nyomán fordul szembe politikai szövetségeseivel: „Amikor még nem láttunk bele — nem úgy, mint most — a monarchisták szívének mélyébe, a szabadság összeegyeztethetetlen tünt szómora a monarchiával” — magyarázkodik 1851. július 18-án. Azóta látta a monarchistákat a tettek mezején, cselekvés közben, túlszándékaik kinyilvánításán. És mégis, a néppártosság, amelybe időnként belevész, illúziótlan. A december másodikai államcsíny miatt megtartott népszavazás sikere után megjegyzi, hogy azok az osztályok, amelyek miatt lezajlott a nagy francia forradalom, tömegével szavaztak Louis Bonapartéra mi-

vel „... a Köztársaság minden azonnal megígért, de semmit nem adott meg nekünk”. (...) „A Köztársaság nem az volt, aminek hittük” — írja, idézve a nép hangját, majd kiabándultan így fejezi be: „Ha gyerekek mondják: ennyi volt az egész?, azt még meg lehet érteni; de ha férfiak!” Hugót tehát a tisztá, mélyeséges, lényegi, egy és osztályon átívelő igazságok a keresése jellemzi. Róla rendez kiállítást a Francia Kulturális Intézet Szegeden, a JATE francia tanszékével, az egyetem klubjában. A kiállítást holnap, csütörtökön, este háromnegyed 6-kor nyitja meg Jean-Pierre Glaux, a francia intézet kultúratanácsosa, ezt követően pedig az egyetem szokásos év végi francia estjét tartják meg.

Jean-Paul Pagliano  
Fordította: A. S.

## A decemberi Kincskereső

„Haj, a szán! Paripák, paripák, haj! Nem az ördög hajt titeket? A pusztai vad robogásban / a száncsengő de nevet!” — Szergej Jeszenyinnak a régi falusi telek hangulatát árasztó versét olvashatjuk a decemberi szám első oldalán. A század eleji vidéki élet meghitt szépségét éneklé meg Babits Mihály Edes az otthon című költeménye is. Szepesi Attila, Nagy Gáspár, Kelemen Lajos és Cseh Károly verseit olvashatjuk még a folyóiratban.

Gazdag és változatos a szépprózai rovat kínálata is. Kovács Lajos folytatásos regénye (Rádásnap a szuperasztárok cirkuszában) ismét

meglepetéssel szolgál. Balint Tibor Fegyverletétel a Galamb utcában című novellája a háború utáni idők veszélyes gyermekjatekairól szól — ezúttal nem tragédiával, hanem „leszereléssel” végződik a fegyverekkel való játékkal. Tóth Béla írása (Balina) még előbbre visz az időben: a háború előtti gyerekléteket mutatja be, melyet már akkor is áthatott a technika csodái iránti lelkesedés. A VADÁSNAPLÓban Molnár Gábor izgalmas jaguárkalandjáról olvashatunk. Folytatódik Kuczka Péter sci-fi-történeti sorozata: a negyedik részben Verne és Wells munkásságát ismerhetjük meg

## Intim dolog a szexualitás?

Beszélgés Németh Endre biológussal

Napok alatt elkaptokdát a Családi lap Üzenet férfiaknak című füzetét. Néhány hónap múlva a második kiadást — úgyszintén. Férfiak, mert nekik címezték? Nők, mert kíváncsiak, milyen titkokat sügnak róluk a másik nemnek? Esetleg fiatalok, hogy tapasztalatot, információkat gyűjtsenek a — kimondva vagy kimondatlanul — mindenkit érdeklő témáról: a szexualitásról?

Hogy mennyire tanácsatlanok, tájékozatlanok vagyunk még ma is, annak Németh Endre, a JATE embertani tanszékének adjunktusa, „címzetes” szexológus a megmondhatója.

— Sokan úgy vélik, a szexualitás intim dolog...

— Annyiban igen, hogy a részletek másra nem tartoznak. Am magánügy-e, ha az otthoni szexuális sikerelenség, kiegyensúlyozatlanság áll — legtöbbször persze tudat alatt — a munkahelyi idegesség, hivatali udvariasság háttérében? S hogy ennek hallatán senki ne hördüljön fel, gyorsan hozzátesszem, a felmérések szerint jelenleg tíz házasságban élő nőből hétnek rendezetlen a családi élete.

— Mit gondol, hogyan lehetne ezen segíteni?

— A felnőtt problémáiban bizony elég nehéz, hiszen ha egyáltalán eljutnak a szexológushoz, már kialakult, rögzült jellemeikkel, helyzetekkel, viszonyrendszerrel állunk szemben. Szerintem a legfontosabb, hogy a fiatalokat kellene megfelelő neveléssel felkészíteni arra, ne ériék őket csalódások.

— Ez így nagyon szépen hangzik. Am egyrészt a kö-

zépiskolákban kötelező téma a családi életre nevelés, másrészt egy-két bölcs mondat nem oldja meg a gondokat.

— Valóban, 1974 óta előírták osztályfőnöki órákon a szexuális témát. Egy 1982-es felmérés szerint azonban a négy gimnáziumi év során a legtöbb osztályban ki sem ejtik ezt a szót! Esetleg a kevésbé kényes kérdések közül választanak. Még a biológusok sem járnak elől jó példával. Márpedig ha őszintén, tárgyilagosan, tudományos alaposan beszélünk — magam tapasztaltam —, megnyílnak a gyerekek. Pedagógiai sikerélményem volt, mikor az egyik gimnáziumban meghívottként tartottam előadást, s fél órával a kicsengetés után is ott ültek még. Beszélgünk — ebéd helyett. Ami a kérdés másik részét illeti, a szexuális nevelés valóban ne csak üres szavakra korlátozódjék. Még kevésbé pusztán a szextechnikai fogások ismertetésére.

A pszichés háttér kialakításánál kell kezdenünk. Vagyis ott, hogy türelmemre, megértésre, önzetlenségre tanítsuk gyerekeinket. Ezek segítik őket abban, hogy a társas együttélés különböző szféráiból érkező hatásokat, melyek a magánéletben csapódnak le, fel tudják dolgozni.

— Vagyis?

— Mindig a realitásokra kell felkészíteni a fiatalot. A várható és váratlan helyzetekre egyaránt. Például, időben figyelmeztetni a nőket, hogy házasságban nem babusgatják majd őket úgy, ahogy elképzelték. Vagy a férfiakat, számoljanak az azal, feleségük életében csak

a gyerek, esetleg anyósuk után következnek, fontos, sági sorrendben. S nem árt szólni az olyan esetekről sem, mit tegyen valaki, ha például a munkahelyén erotikus ingerek érik? Ez egy fiatalasszonyra esetleg stresszként hat, s ha hozzájön a férj féltékenysége, fönkreteheti a kapcsolatot.

— Ön szerint kinek a feladata az ilyesfajta felkészítés?

— Elsősorban a családi házá volna. Am hogy is tudna beszélni erről a szülő, akinek a szexuális élete nincs rendben. A pedagógusnak a legegyszerűbb. Ó van együtt legtöbbet a gyerekekkel. Ne alkalmoszerűen hozakodjon elő a témával, hanem egész évre elosztva, mindig adjon valamit. Például, idevágó tévéműsor másnapján egy rövid beszélgetés. Megéri, hogy a tantárgy tízperces hátrányba kerül — be lehet hozni a tanévben.

— A pedagógusok honnan puskázhatnak?

— Egyelőre legfeljebb lexikonokból írhatják ki a megfelelő részeket. Kutatótársaimmal olyan szexuális nevelési programcsomagot tervezünk, amely mindenki által érthető, hozzáférhető. A tanároknak készülne. Segítségét adna, hogyan, miről beszéljenek. Ezenkívül az egyetemi tanárképzésben kellene programot adni, a honvédelmi oktatás mintájára. Az első lépés: összeállítottunk egy fogalomgyűjteményt a középiskolai szexuális neveléshez. A szexuális beállítódás zavaraitól a váltóvarúságig száz címszót tartalmaz. Megjelenését 1986 elejére várjuk.

Varju Erika

## Csomag, levél, távirat

A posta felkészült az év végi csúcsforgalomra

A karácsonyi és az újévi ünnepek közeledtével a szokásosnál jóval nagyobb forgalomra számít a posta. Ilyenkor a levél-, a levelezőlap- és a képeslapforgalom csaknem háromszorosára nő, eléri a napi 4–5 milliót, a csomagok száma pedig meghaladja az 50 ezret. Ez csaknem 50 százalékkal több, mint a szokásos napi átlag. A külföldről érkező, illetve a határokon túlról küldött csomagok száma is alaposan megnövekszik: az év utolsó hónapjában — az átlagos havi 20 ezerral szemben — eléri a 60 ezret.

A posta igyekszik zavarmentes tenni az ünnepi küldemények továbbítását: sűríti a levélgyűjtő és kézbesítő járatok számát, nyugdíjakkal, szakközépiskolásokkal erősíti meg a fel-

dolgozó-szolgálatot, s a szokásosnál több gépkocsival szállítják a küldeményeket a pályaudvarokra, illetve onnan a feldolgozó központokba. A postahivatalok nyitva tartása is igazodik a lakosság igényeivel: aranyvasárnapon például rendkívüli pénztárszolgálatot szerveznek. Ugyanakkor a csomagokat a szokásosnál nagyobb létszámú gárda viszi házhöz. December 23-án hétköznapi munkarend szerint tartanak nyitva a hivatalok, 24-én — a munkaszünet ellenére — házhöz viszik a leveleket és a csomagokat, csak a pénzküldeményeket nem. December 25-én és 26-án a vasárnap nyitva tartási rend érvényes, de az ünnep első napján kézbesítik az expressz- és a gyorsan romló anyagokat tartalmazó csomagokat. A táviratokat természetesen az ünnep valamennyi napján megkapják a címzettek. Ezzel kapcsolatban érdemes tudni, hogy nem szükséges az üdvözlő táviratot éppen karácsony vagy szilveszter napján feladni, hanem már a kívánt időpont előtt két héttel — „h” jelzéssel, és a kézbesítés napjának megjelölésével — kérni lehet az ünnepnap kézbesítést. Ez a feladónak is előnyös, hiszen 50 százalékos szódij-kedvezményt kap.

A posta igyekszik mindent megtenni azért, hogy az ünnepi küldemények hiánytalanul és pontosan megérkezzenek a címzettekhez, ám ehhez az ügyfelek segítségére is szükség van. Saját dolgukat is megkönnyítsék, ha nem hagyják az utolsó pillanatra a levelek, csomagok, üdvözlőlapok feladását, s nagyobb figyelmet fordítanak a címzésre

és a megfelelő csomagolásra. Azok, akik külföldre adnak fel levelet, a magyar irányítószámok fenntartott négy kockába csak egy x-et irjanak, s külön tüntessék fel a külföldi irányítószámot. Ellenkező esetben előfordulhat, hogy München helyett Székesfehérvárra megy a küldemény, mert mindkét város irányítószáma 8000.

December 24-én este és 31-én az éjszakai órákban általában megháromszorozódik a belföldi távbeszélő forgalom, ezeken a napokon megerősítik a szolgálatot a kapcsolóközpontokban. Külföldre is sokan telefonálnak. A posta lehetővé teszi, hogy az előfizetők már december első napjaitól bejelenthessék külföldi távbeszélési igényüket: részükre a kívánt időpontban hozzák létre az összeköttetést. Budapestén egyébként a 09-es, vidéken pedig a 01-es telefonszámon lehet kérni az előjegyzést. A nemzetközi távbeszélő forgalomban december 24-e az év legerősebb napja, ilyenkor csaknem 20 ezren telefonálnak itthonról a világ számos — ma már 85 — országába.

A posta az idén különleges képeslapválasztékkal készült fel a karácsonyi, újévi ünnepekre. Mintegy 10 millió példányban jelentek meg ünnepi képeslapok, köztük jó néhány újdonság, különlegesség. Az eddigi tapasztalatok szerint a legkaposabb az a hatféle, kiemelkedően szép kivitelű képeslap, amelyet Kubában készített a Magyar Posta. Ezeket a lapokat — s a többi közül is jó néhányat — bélyegbenyomással láttak el, egyszerűsítve ezzel az ügyfelek és a posta dolgát egyaránt. (MTI)